

O'ZBEKISTON IQTISODIYOTINI MODERNIZATSIYA QILISH: XALQARO HAMKORLIKNING TALABLARI

Namangan Muhandislik-texnologiya instituti talabasi

Yoqubjonov Dostonbek Ravshanjon o'g'li

Gmail: dostonyoqubjono08@gmail.com

Namangan Muhandislik-texnologiya instituti talabasi

Nosirov Husniddin Xusanjon o'g'li

Gmail: nosirovhusniddin42@gmail.com

Namangan Muhandislik-texnologiya instituti talabasi

Mansuraliyeva Kamila Rustamovna

Gmail: kmansuralieva@gmail.com

Annotatsiya: O'zbekiston iqtisodiyotining markazlashgan rejali tizimdan bozorga yo'naltirilgan modeliga o'tishi jiddiy islohotlar va xalqaro hamkorlikka alohida e'tibor qaratilishi bilan ajralib turdi. Ushbu maqola O'zbekistonning iqtisodiyotni modernizatsiya qilish borasidagi sa'y-harakatlarini batafsil tahlil qilib, xalqaro hamkorlikni rivojlantirish bilan bog'liq muammolar va imkoniyatlarni o'rganadi. Shu fonda ushbu tadqiqot O'zbekiston iqtisodiyotidagi hozirgi va kutilayotgan o'zgarishlarni hamda uning xalqaro miqyosdagi integratsiyasini o'rganishga qaratilgan. takomillashtirilgan xalqaro hamkorlikning potentsial yo'nalishlariga hissa qo'shishga qaratilgan eng yirik siyosat ishlanmalari va mavjud ko'p tomonlama munosabatlar haqida to'liq dalillar. Mavjud tadqiqotlarga tayanish va yangi empirik tadqiqotlar o'tkazish potentsial taraqqiyot va turg'unlik sohalarini, shuningdek, mamlakat iqtisodiyoti doirasidagi hamkorlikning maqbul yo'nalishini baholashga yordam beradi.

Kalit so'zlar: O'zbekiston iqtisodiyoti, modernizatsiya, xalqaro hamkorlik, iqtisodiy islohotlar, ikki tomonlama hamkorlik

O'zbekistonning 1991-yilda mustaqillikka erishganidan beri iqtisodiy modernizatsiya yo'lidagi yo'li o'zgarishlar dostoni bo'ldi. So'nggi paytlarda hukumat muhim tarmoqlarni jonlantirish, ishbilarmonlik muhitini yaxshilash va xorijiy kapitalni jalb qilish bo'yicha turli islohotlarni boshlab yubordi. Maqolada O'zbekistonning iqtisodiy modernizatsiyasi chuqur tahlil qilinadi va uzoq muddatli iqtisodiy rivojlanish va o'sish uchun hamkorlikning ahamiyati ta'kidlanadi.

O'zbekistonda iqtisodiy tiklanish: Keng ko'lamlı tashabbuslar O'zbekiston iqtisodiyotini tiklashning bir qismi bo'lib, innovatsiyalarni rivojlantirish, iqtisodiyotni kengaytirish va mehnat unumdorligini oshirishga qaratilgan. Ushbu dasturlarning asosiy maqsadlari inson kapitalini rivojlantirish, infratuzilma sifatini oshirish, davlat

kompaniyalarini xususiylashtirish, savdo va investitsiya qoidalarini liberallashtirishdan iborat. Huquqiy tizimni mustahkamlash, ofis jarayonlarini optimallashtirish va umumiy tijorat muhitini yaxshilash bo'yicha ham katta sa'y-harakatlar amalga oshirildi. Bu inqilobiy o'zgarishlar iqtisodiyotga sezilarli ta'sir ko'rsatdi, natijada to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalar ko'paydi, iqtisodiy o'sish tezlashdi va global miqyosda yanada yaxshi ishtirok etdi. shuningdek, ichki bozorlar. Ammo muammolar hali ham saqlanib qolmoqda, jumladan, tizimli moslashuvchanliklar, institutsional kamchiliklar va tezlikni saqlab qolish va tizimli muammolarni hal qilish uchun qo'shimcha tuzatishlar talabi.

Xalqaro hamkorlik: ikki tomonlama va ko'p tomonlama sheriklik: Xalqaro hamkorlik O'zbekistonni modernizatsiya qilish dasturini qo'llab-quvvatlash va iqtisodiy taraqqiyotni rag'batlantirishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. O'zbekiston ikki tomonlama sheriklar, jumladan qo'shni davlatlar, yirik savdo sheriklari va rivojlanayotgan iqtisodiyotlar bilan savdo, sarmoya va texnologiyalar transferini faollashtirish maqsadida faol hamkorlik qilmoqda. Energetika, qishloq xo'jaligi va ishlab chiqarishni qamrab oluvchi transchegaraviy infratuzilma loyihalari, qo'shma korxonalar va turli sohalardagi hamkorlikni osonlashtirish uchun ikki tomonlama kelishuvlar tuzildi. Bundan tashqari, O'zbekiston Jahon banki, Xalqaro valyuta jamg'armasi (XVJ) va Osiyo taraqqiyot banki (OTB) kabi ko'p tomonlama tashkilotlar bilan aloqalarni mustahkamladi, ular moliyaviy yordam, texnik ekspertiza va islohotlarni kuchaytirish uchun siyosiy maslahatlar beradi. Bu hamkorliklar bilim almashish, salohiyatni oshirish va xalqaro bozorlarga chiqish imkonini berdi va shu orqali O'zbekistonning iqtisodiy o'zgarishi va jahon iqtisodiyotiga integratsiyalashuviga hissa qo'shdi.

Qiyinchiliklar va imkoniyatlar: erishilgan yutuqlarga qaramay, O'zbekiston iqtisodiyotni modernizatsiya qilish va chuqur xalqaro hamkorlikka intilish yo'lida bir qancha muammolar bilan kurashmoqda. Bu muammolarga institutsional cheklovlar, tartibga soluvchi to'siqlar, korrupsiya va geosiyosiy xavflar kiradi. Bundan tashqari, COVID-19 pandemiyasi global ta'minot zanjirlarini buzish, pul o'tkazmalarini qisqartirish va iqtisodiy o'sishni susaytirish orqali muammolarni yanada kuchaytirdi. Biroq, inqiroz umumiy qiyinchiliklarni engishda chidamlilik, innovatsiyalar va xalqaro birdamlik muhimligini ta'kidladi. O'zbekiston hali foydalanilmagan ulkan salohiyatga, jumladan, mo'l-ko'l tabiiy resurslarga, yosh va o'sib borayotgan aholiga, strategik jihatdan qulay geografik joylashuviga ega. Ushbu kuchli tomonlardan foydalangan holda va xalqaro hamkorlikni chuqurlashtirishga qaratilgan sa'y-harakatlarni kuchaytirish orqali O'zbekiston barqaror rivojlanish, yangi ish o'rinlari yaratish va inklyuziv o'sish uchun yangi imkoniyatlar ochadi.

Xulosa qilib aytganda, O'zbekistonning iqtisodiyotni modernizatsiya qilishga intilishi ichki islohotlar va xalqaro hamkorlik tashabbuslari bilan shakllangan ko'p

qirrali va davom etayotgan jarayondir. Muhim yutuqlarga erishilgan bo'lsa-da, barqaror majburiyat, siyosiy iroda va barcha manfaatdor tomonlarning birgalikdagi sa'y-harakatlarini talab qiladigan muammolar saqlanib qolmoqda. Xalqaro hamkorlik iqtisodiy o'zgarishlarni tezlashtirish va barqaror rivojlanish maqsadlariga erishish uchun kapital, texnologiya, bozorlar va tajribaga kirishni ta'minlovchi asosiy omil sifatida paydo bo'ladi. O'zbekiston ikki va ko'p tomonlama hamkasblari bilan chuqur hamkorlikni yo'lga qo'yish orqali global resurslar va bilimlarni qiyinchiliklarni yengib o'tish, imkoniyatlardan foydalanish hamda kelajak avlodlar uchun yanada barqaror va farovon iqtisodiyotni rivojlantirish uchun foydalanishi mumkin.

Foydalanilgan Adabiyotlar:

1. Ўзбекистон Республикасининг «Ўзбекистон Республикасининг ташқи иқтисодий фаолияти тўғрисида»ги Қонуни. Т.: 1991 йил.
2. Ўзбекистон Республикасининг «Ўзбекистон Республикасида чет эл инвестициялари тўғрисида»ги Қонуни. Т.: 1991 йил
3. Ўзбекистон Республикасининг "Чет эл инвестициялари ва чет эллик инвесторлар фаолиятининг кафолатлари тўғрисида"ги Қонуни. Т.: 1994 йил.
4. Каримов И.А. Бизнинг бош мақсадимиз – жамиятни демократлаштириш ва янгилаш мамлакатни модернизация ва ислоҳ этишдир. Т.: Ўзбекистон, 2005.
5. Пивоваров С.Э., Тарасевич Л.С., Майзель А.И. Международный менеджмент. Учебник. 3-изд. – СПб., 2008.
6. Майкл Армстронг. Практика управления человеческими ресурсами. Учебник. – СПб.: ПИТЕР, 2009. – 848 с.
7. Калашников Г.О. Слияние и поглощение компаний по праву Европейского Союза. –М.:Международные отношения. 2007. – 264 с.
8. Мировая экономика: учебник /под. ред. Б.М. Смитиенко. - М.: Высшее образование, Юрайт - Издат, 2009.- 581 с.
9. Ломакин В.К. Мировая экономика. Учебник. М.: ЮНИСТИ-ДАНА, 2008. - 671 с